

Nacional

Un centenar de mossos són fills d'Alcarràs

El poble del Segrià s'ha convertit des dels anys vuitanta en un graner de la policia catalana

La Setmana Santa es tanca amb una alta ocupació

Nivells superiors al 80% deixen enrere la pandèmia i fan que es miri l'estiu amb optimisme

POLÍTICA L'ESCLAT DEL 'CATALANGATE'

Independendentism

ESPIATS • A seixanta activistes i polítics, entre ells quatre presidents, els van intervenir els mòbils **AUTORS** • L'Estat nega haver utilitzat el sistema Pegasus i Aragonès no exigeix responsabilitats **UNITS** • Ofensiva avui a Europa i al govern

Jordi Alemany
BARCELONA

Ciberespionatge massiu a l'independentisme català. La trama que les publicacions d'*El País* i *The Guardian* van destapar el juliol del 2020 arran de la investigació del grup de ciberseguretat canadenc de la Universitat de Toronto, Citizen Lab, que detallaven que el telèfon mòbil de l'aleshores president del Parlament, Roger Torrent, hauria estat espia pel programa Pegasus de l'empresa israeliana NSO, agafa una nova dimensió en transcendir ahir que una seixantena d'aparells de polítics, advocats i activistes també van ser infectats pel programa, segons una nova informació publicada ahir per la revista *The New Yorker* arran de l'anàlisi de Citizen Lab. Entre els quals, el de l'actual president de la Generalitat, Pere Aragonès, però també els dels expresidents Quim Torra, Carles Puigdemont o Artur Mas.

La llista, però, és extensa, com es pot veure en el gràfic que acompanya aquesta informació, i afecta els ja coneguts de l'any 2020 –Torrent, l'exdiputada de la CUP Anna Gabriel, el republicà Ernest Maragall, el membre de l'ANC Jordi Domingo i el director del Consell per la República, Sergi Miquel– a d'altres provinents de l'entorn de l'antiga CDC, com David Madí, o del PDeCAT, com David Bonvehí; de totes les formacions independentistes

amb representació al parlament ERC, Junts i CUP) i càrrecs del govern; als eurodiputats Toni Comín, Clara Ponsatí (Junts), Diana Riba i Jordi Solé (ERC), però també als seus advocats, com ara Gonzalo Boye, Andreu van den Eynde, Gonzalo Boye, Jaume Alonso Cuevillas; l'esposa de Carles Puigdemont, Marcela Topor; empresaris com Dolors Mas o Josep Maria Ganyet, i diversos membres de l'ANC i Òmnium, començant per les seves cares visibles, Elisenda Paluzie, o el fins fa

L'espionatge s'afegeix al que ja es va conèixer el juliol del 2020

poc vicepresident d'Òmnium, Marcel Mauri. La llista inclou altres activistes i, fins i tot, professors i doctors. També hi pareix el nom de Jon Iñarritu, diputat d'EH Bildu al Congrés, que va demanar al govern de Pedro Sánchez que aclareixi "aquest atac massiu a la dissidència política" i va advertir que emprendre "totes les mesures jurídiques i polítiques oportunes".

La informació que publica la revista està contrastada havent parlat amb una quarantena de persones, entre elles un antic empleat d'NSO, que va confirmar que l'empresa de programari espia té un compte a Espanya. Segons la publicació, l'espionatge a l'independentisme cata-

là a través d'aquesta tecnologia de ciberespionatge que permet llegir correus, missatges escrits i de veu o contrasenyes, entre altres, seria "el més gran documental" i ja ha estat batejat a les xarxes com a *Catalangate*. Tot i que l'empresa creadora de Pegasus no identifica els seus clients, un dels fundadors d'NSO Group, Shalev Hulio, explica en el reportatge que l'ús de la tecnologia per part de l'Estat és "legítima". "Espanya indubtablement té un estat de dret. Si tot és legal, amb l'aprovació del Tribunal Suprem (TS), o d'acord amb tots els mecanismes legals, aleshores no se'n pot fer un mal ús", afirmava, referint-se al programari Pegasus.

Qui ho va contractar?

L'independentisme va explotar ahir a les xarxes en ple festiu i és per on van arribar també les reaccions del polítiques catalanes. A Madrid, on no és festiu el Dilluns de Pasqua, reiteraven la seva desvinculació de l'espionatge a l'independentisme com ja van fer el 2020. Fonts del departament de Fernando Grande-Marlaska insistien ahir a l'ACN que "ni el ministeri, ni la Policia Nacional, ni la Guàrdia Civil han tingut mai cap relació amb l'empresa NSO i, per tant, mai han contractat cap dels seus serveis". Malgrat tot, la investigació que fa CitizenLab suggereix que hi ha evidències que indiquen un "fort nex" de l'espionatge amb

La llista dels espiaats

Alba Bosch (activista)

Albano Dante Fachin (exdiputat del Parlament)

Albert Batet (president del grup parlamentari de Junts)

Albert Botran (diputat de la CUP al Congrés dels Diputats)

Andreu van den Eynde (advocat)

Anna Gabriel (exdiputada de la CUP al Parlament)

Antoni Comín (eurodiputat de Junts)

Arià Bayé (membre de l'ANC)

Arnaldo Otegi (secretari general d'EH Bildu)

Artur Mas (expresident de la Generalitat)

Carles Riera (diputat de la CUP al Parlament)

David Bonvehí (president del PDeCAT)

David Fernández (exdiputat de la CUP al Parlament)

David Madí (exdirigent de CDC)

Diana Riba (eurodiputada d'ERC)

Dolors Mas (empresària)

Elías Campo (doctor)

Elena Jiménez (membre d'Òmnium Cultural)

Elies Campo (exdirectiu de Telegram)

Elisenda Paluzie (presidenta de l'ANC)

Elsa Artadi (candidata de Junts a l'Ajuntament de Barcelona)

Ernest Maragall (líder d'ERC a

l'Ajuntament de Barcelona)

Ferran Bel (diputat del PDeCAT al Congrés dels Diputats)

Gonzalo Boye (advocat)

Jaume Alonso Cuevillas (advocat i diputat de Junts al Parlament)

Joan Matamala (empresari)

Joan Ramon Casals (exdiputat de Junts al Parlament)

Joaquim Jubert (diputat de Junts al Parlament)

Joaquim Torra (president de la Generalitat)

L'APUNT Una d'espies

Jordi Alemany

No s'ha de ser cap fi analista polític, expert polític o catedràtic de geopolítica per saber que l'espionatge polític va ser, és i serà una eina fonamental per a rivals, governs o organitzacions amb l'objectiu de mantenir el poder o aconseguir-lo. Dita aquesta obvietat, el cas destapat, i ara ampliat, del *Catalangate*, emmarcat en una operació d'espionatge mundial contractada per

governos i estats d'arreu del món a través del sistema israelià Pegasus –i recordem que és per combatre el crim i el terrorisme–, projecta encara més una aura de surrealisme a la taula de diàleg. No sé què cal més, després del que s'ha viscut arran de l'1-O –per posar una data–, per veure que l'únic interès ha estat, primer, debilitar i després, dilatar anhels i esperances.

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

ne vigilat

Josep M. Ganyet (empresari)

Josep Maria Jové (diputat d'ERC al Parlament)

Josep Rius (vicepresident i portaveu de Junts)

Laura Borràs (presidenta del Parlament, Junts)

Marc Solsona (exdiputat del PDeCAT al Parlament)

Marcel Mauri (exdirigent d'Òmnium Cultural)

Marcela Topor (periodista, esposa de Carles Puigdemont)

Maria Cinta Cid (professora)

Marta Pascal (secretaria general del PNC)

Marta Rovira (secretaria general d'ERC)

Meritxell Bonet (periodista)

Meritxell Budó (exconsellera del govern)

Meritxell Serret (diputada d'ERC al Parlament)

Míriam Nogueras (diputada de Junts al Parlament)

Oriol Sagrera (secretari general d'Empresa i Treball, ERC)

Pau Escrich (desenvolupador)

Pere Aragonès (president de la Generalitat, ERC)

Pol Cruz (Parlament Europeu)

Roger Torrent (conseller d'Empresa i Treball, ERC)

Sergi Sabrià (exdiputat d'ERC al Parlament, director de l'Oficina d'Estratègia i Comunicació del govern)

Sònia Urpí (membre de l'ANC)

Xavier Vendrell (exdiputat d'ERC al Parlament)

Xavier Vives (desenvolupador)

Jon Iñarritu (diputat d'EH Bildu al Congrés dels Diputats)

Jordi Baylina (desenvolupador)

Jordi Bosch (exdirectiu d'Òmnium Cultural)

Jordi Domingo (membre de l'ANC)

Jordi Sánchez (secretari general de Junts)

Jordi Solé (eurodiputat d'ERC)

Josep Costa (exvicepresident del Parlament)

Josep Lluís Alay (director de l'oficina de Carles Puigdemont)

“una o més entitats del govern espanyol” i va més enllà citant el Centre Nacional d'Intel·ligència (CNI), que depèn d'Interior, com a client de l'empresa israeliana. L'entitat conclou que és “improbable que un client de Pegasus no espanyol faci una operació tan extensiva a Espanya”.

De fet el programari maliciós creat per NSO està creat perquè siguin els governs i estats qui utilitzin aquesta tecnologia per combatre el crim organitzat i el terrorisme, sempre emparant-se en la realitat i base legal de cada país. Tot i la desvinculació que en feia el govern espanyol, el mateix Torrent, i també Maragall, ja van presentar una querrela per l'espionatge al seus telèfons contra l'exdirector dels serveis secrets espanyol (CND) Félix Sanz Roldán i contra l'empresa israeliana pels delictes d'intrusió en equips informàtics, interceptació il·legal de comunicacions, espionatge informàtic i producció i adquisició per a l'ús de *spyware* del món.

El juliol de l'any passat l'expresident Quim Torra considerava “imprescindible” fer un front comú dels partits catalans davant del nou cas d'espionatge, però també per demanar explicacions al Congrés i exigir la dimissió de ministre Grande-Marlaska. Ahir l'actual president de la Generalitat, Pere Aragonès, era qui exigia “transparència i assumpte de responsabilitats per part de l'Estat espanyol” en un enfilall a Twitter. Recordava que el *software* de Pegasus “només pot ser adquirit pels Estats” i, per aquest motiu, hi afegia que “no valen excuses”. “Espiar representants de la ciutadania, advocats o activistes pels drets civils és una línia vermella.” El front comú que demanava Torra es podria començar a visibilitzar avui amb la roda de premsa unitària al Parlament Europeu que faran John-Scott Railton (Citizen Lab), David Kaye (exrelator especial de l'ONU sobre llibertat d'ex-

pressió), Elisenda Paluzie (ANC), Xavier Antich (Òmnium Cultural), Carles Riera (CUP), Oriol Junqueras (ERC) i Carles Puigdemont (JxCat). Més tard, al Palau de la Generalitat, ho faran el president, Pere Aragonès, i el vicepresident, Jordi Puigneró, acompanyats de tots els membres del govern.

Comissió a Europa

L'acte d'avui coincideix amb la reunió per primera vegada a partir de les set de la tarda la comissió d'investigació del Parlament Europeu sobre les infraccions de la llei de la Unió Europea associades a l'ús de Pegasus i programari espia equivalent. Amnistia Internacional demana que la UE posi fi a “l'abús de programari espia”, que se suspengui temporalment la venda i l'ús de Pegasus per evitar abusos dels drets humans. A més, vol que el govern espanyol aclareixi si és o no client de NSO Group i reclamar que dugui a terme “una investigació exhaustiva i independent sobre l'ús del programari espia Pegasus contra els catalans identi-

El Parlament Europeu debat avui en comissió el cas Pegasus

ficats en aquesta investigació”, assegurava Likhita Banerji, investigadora de tecnologia i drets humans de la ONG. El juliol passat Amnistia, a través del mitjà sense ànim de lucre *Forbidden Stories*, va identificar rastres del programari espia que utilitzaven governs repressius per silenciar periodistes, atacar activistes i aixafar la dissidència.

En el cas català, detallen ahir casos com el de la periodista Meritxell Bonet, que també va ser *piratejat* el juny del 2019 quan es feia el judici al Tribunal Suprem contra el seu marit Jordi Cuixart. O el de Jordi Sánchez, que va ser “atacat de manera extensa i persistent amb Pegasus des del setembre del

2015 fins al juliol del 2020”.

Van ser diverses les veus de l'independentisme que es van pronunciar ahir per denunciar l'operació d'espionatge. L'expresident Carles Puigdemont lamentava que la informació i la publicació de la revista “posa els pèls de punta”. “Estem davant d'un nou GAL, versió digital”, mentre que la presidenta del Parlament, Laura Borràs, també a la llista, assegurava a les xarxes que als independentistes els persegueixen “per terra, mar i aire”. “Ens peguen quan votem, ens assetgen judicialment, ens empresonen i ara sabem que també ens espion. I conclou amb: “Es veu que algunes finalitats justifiquen tots els mitjans.”

De l'entorn republicà es va pronunciar el seu president, Oriol Junqueras, per denunciar que l'operació era “un atemptat directe contra la democràcia, els drets i les llibertats fonamentals”, advertint que “aquesta causa no quedarà impune”. També hi van dir la seva els que sí que surten a la llista, com l'eurodiputada Diana Riba, per censurar que “tot el món sap quin Estat ens vol a la presó, a l'exili o arruïnats; no se'n sortiran ni amb totes les clavegueres del món”, mentre que Marta Rovira lamentava que “és un atemptat contra l'esperit mateix de la democràcia”.

Des de la CUP Eulàlia Reguant emfatitzava que “està clar que Espanya està darrere d'aquests fets intolerables que constitueixen una violació dels drets fonamentals” i el també diputat del Parlament que apareix a la llista Carles Riera també incidia que l'Estat espanyol estava de nou “darrere uns fets gravíssims de repressió política”.

Per la seva banda, el president d'Òmnium, Xavier Antich, acusava el govern espanyol d'estar “fora de la llei” i advertia: “No ens quedarem de braços plegats davant d'un escàndol intolerable que amenaça drets i llibertats de tots.” ■

POLÍTICA L'ESCLAT DEL 'CATALANGATE'

#CATALUNYALLIBERTAT

Pegasus: el ciberespionatge polèmic en mans de governs

El programari maliciós comercialitzat a Israel està pensat per als estats per combatre el crim organitzat i el terrorisme ■ Amnistia denuncia el seu mal ús arreu del món per silenciar la dissidència

J.A.
BARCELONA

Pegasus és un programari maliciós capacitat per fer una vigilància total, ja sigui llegir missatges i correus escrits per l'usuari d'un dispositiu mòbil, però també veure fotografies, vídeos, accedir a contactes, historials de navegació, contrasenyes o converses, que va desenvolupar l'empresa israeliana NSO el 2010 vulnerant els sistemes operatiu dels dispositius d'Apple i Android. La intenció de la companyia era facilitar als governs i estats aquesta tecnologia per combatre el crim organitzat i el terrorisme adaptant-se al compliment de la legislació vigent a cada país. El disseny del sistema facilita que pugui ser el mateix usuari del mòbil qui se l'acabi instal·lant —infectant— sense voler obrint algun enllaç que hagi arribat per correu electrònic o per un altre sistema de missatgeria com WhatsApp.

Se'n va començar a sentir parlar l'any 2014 arran de la detenció de Joaquín El Chapo Guzmán, líder d'una organització internacional de venda i distribució de droga, quan arran d'una investigació periodística del *Haaretz* es va destapar que el govern mexicà havia signat un acord amb NSO Group d'uns vint milions de dòlars per incorporar aquest programari en les investigacions que van fer possible la seva detenció.

Des dels inicis s'ha especulat que el govern israelià liderat per Benjamin Netanyahu va facilitar la comercialització d'aquesta eina d'espionatge, tot i que el seu Ministeri de Defensa se'n va desvincular, i encara més quan el diari israelià

Calcalist publicava a principis de febrer d'aquest any que la policia israeliana hauria utilitzat Pegasus per infiltrar-se sense ordre judicial als telèfons personals d'alts càrrecs del govern, d'ajudants de l'aleshores primer ministre Netanyahu, a més d'activistes, periodistes i empresaris. Alguns dels investigats van ser antics responsables del Ministeri de Finances i els assessors de comunicació de Netanyahu, a més del fill de l'antic primer ministre.

Un cop coneguda l'existència d'aquest programari, diverses investigacions

periodístiques, com ara les efectuades per *The Washington Post*, el britànic *The Guardian* i el francès *Le Monde*, van destacar que aquesta tecnologia invasiva hauria estat utilitzada potencialment per una desena de governs contra centenars de periodistes, defensors dels drets humans i caps d'estat arreu del món, entre d'altres en països com ara l'Azerbaidjan, Bahrain, Hongria, l'Índia, el

Kazakhstan, Mèxic, Marroc, Ruanda, l'Aràbia Saudita, Togo i els Emirats Àrabs Units.

Amnistia Internacional i altres organitzacions de la societat civil i periodistes d'una desena de països ja van documentar i denunciar, el 2020, la utilització il·legal d'aquest programari d'espionatge contra periodistes, polítics i activistes d'arreu del món i, concretament a Europa, en casos de Bèlgica, França, Grècia, Hongria, Polònia, l'Estat espanyol i el Regne Unit.

A Catalunya una fallada de seguretat de l'aplicació WhatsApp va facilitar que, entre l'abril i el maig del 2019, dels 1.400 intents de telèfons d'arreu del món mitjançant una videotru-

cada perduda, acabessin afectant uns 130 representants de la societat civil i que un d'ells fos el de l'aleshores president del Parlament català Roger Torrent. També ho va investigar el Citizen Lab, un grup de ciberseguretat canadenc de la Universitat de Toronto, i se'n van fer ressò els diaris *The Guardian* i *El País*. Ja aleshores Torrent va confirmar que "notava coses estranyes. Se m'esborraven missatges de WhatsApp i els historials de converses", a més de rebre SMS "estranyes", característiques que Citizen Lab atribueix als efectes de Pegasus sobre el mòbil espia.

El paper del programari Pegasus també té un paper protagonista en el documental de Bryan Fogel titulat *The Dissident*, que narra l'assassinat del periodista saudita Jamal Khashoggi al consolat saudita a Istanbul el 2 d'octubre del 2018. En aquest cas, l'activista saudita Omar Abdulaziz, ara refugiat polític al Canadà, explica com el seu telèfon es va infectar amb Pegasus arran de clicar una notificació per fer un seguiment d'un enviament de missatgeria. Això va servir perquè el govern saudita pogués fer el seguiment de les activitats de Khashoggi i sabés que es comunicava amb dissidents i activistes, a més de finançar-los.

Aquest és un dels molts casos en què la utilització de Pegasus ha estat obertament criticada per organitzacions com ara Amnistia Internacional arran de les informacions que ha anat donant a conèixer Citi-

zen Lab, malgrat que el grup NSO sempre s'ha negat a proporcionar les informacions.

En el cas de l'Estat espanyol, Amnistia també va demanar l'octubre del 2020 que revelés informació sobre tots els contractes amb empreses privades de vigilància digital i també al Centro Nacional de Inteligencia (CNI) persi havien fet ús del programari Pegasus en el cas de l'espionatge a polítics catalans com ara Torrent, Ernest Maragall (ERC) i Anna Gabriel (CUP), però els van contestar que aquesta informació estava dins de la categoria de matèria classificada.

També dins la UE

L'agència Reuters, i d'això se'n fa ressò l'ONG, també explicava que l'any passat diversos alts funcionaris de la Unió Europea van ser

Les xifres

50.000

númers de telèfon es van filtrar per ser objectius de vigilància potencials el 2021.

80

periodistes de 17 organitzacions de mitjans de 10 països han participat en investigacions a Pegasus.

atacats per aquest programari espia. Entre ells hi havia Didier Reynders, un estadista belga que exerceix com a comissari de Justícia europeu des del 2019. I com a mínim uns altres quatre membres del personal de la comissió també van ser atacats i una altra persona tenia coneixement de la situació. Els dos funcionaris de la UE van confirmar que el personal de la comissió havia estat atacat, però no van proporcionar-ne detalls. L'empresa israeliana va negar ser-ne la responsable. NSO, que va ser incorporada recentment a la llista negra dels funcionaris nord-americans per presumptes violacions dels drets humans, va dir que donava suport a una investigació sobre la qüestió i va demanar l'establiment de regles globals per governar la indústria del programari espia. ■